

Izboje vsak četrtlet in
velja s pošiljino vred ali
v Mariboru s pošiljnjem
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrt leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Mari-
boru, Novoska cesta št. 5.
List se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Pošiljina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroska cesta
št. 5, Rokošli se ne na-
čajo. Upravišivo spreje-
ma naročnino, iskanje in
reklamacije. Cene inera-
lom po dogovoru. Za več-
kratne oglesse primeren
popust. Nezaprie reklama-
cije so pošiljne proste.
Čekovni račun pošilnega
uredu Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

9. številka

Maribor, dne 2. marca 1922.

56. letnik.

Sinovi so prodali mater.

Propast tvoja iz tebe, Izrael. Te svetopisemske besede mi prihajajo ne hote na um, ko premišlujem usodo našega slovenskega domovine.

Slovenija je od početka našega narodnega preporoda hrepenela po političnem ujedinjenju. Ogromni prekrat v Evropi jeseni 1918 je prinesel uresničenje našega skrbno negovanega ideala: politično zedinjenje slovenskih pokrajin. Ne samo optimisti — svetlogledci — marveč tudi taki ljudje, ki gledajo na svet skozi črne naočnike, so zatrdno verovali, da bo ta politična tvorba vsaj tako trajna, kakor je trajna naša skupna država, v koje okvirju je bila ustvarjena zedinjena Slovenija.

In bila bi ta tvorba trajna, da je niso upropastili njeni lastni sinovi. Tvoja propast iz tebe, Slovenija!

Bridko bi mogla ter mora Slovenija potožiti z znanimi besedami: Njegova sem sinove, oni pa so me zaničevali. Nadejala sem se, da bodo tisti, ki jih je moj narod poslal v prestolico naše države, branili mene, mojo svobodo in moje pravo, pa so me prodali.

Da, prodali! To je prava beseda. Prodali so lastno mater nevaležni sinovi. Demokrat, samostojnež in socialdemokrat — tako se pišejo ti trije slovenski bratje, ki so prodali prava svoja matere.

V sredo je bilo, 22. februarja je bilo v Beogradu je bila seja zakonodajnega pododbora. Na dnevnem redu je bilo vprašanje o usodi nedeljene Slovenije. Četiri sinovi Slovenije so zastopali pravdo svoje matere: dr. Hohnjec, dr. Kukovec, Rajar in Etbin Kristan. Pa le prvi se je z vso verno potegoval za Slovenijo in njeno pravo, za politično, gospodarsko in kulturno pravo, ter je nastopal zoper vsako deljenje in slabljenje tega prava. Vsi trije ostali so privolili v ono delitev in slabitev, ki so jo Sloveniji prisodili sedanji politični mogotci, ki imajo v svojih rokah vso vlast v naši državi.

Dr. Hohnjec je porabil tudi to zadnjo priliko, kakor je upotrebil vsako prejšnjo, ki se mu je nudila, da je z vso odločnostjo poudaril zahtevo slovenskega naroda po nedeljivosti Slovenije ter to zahtevo še enkrat podpri s stvarnimi in krepkimi razlogi. Dr. Hohnjec je tudi bil edini, ki je v seji glasoval za nedeljeno Slovenijo in zoper delitev na ljubljansko in mariborsko oblast.

Vodja slovenskih — pošteni Slovenci naj oprostijo, če take ljudi še imenujem Slovence — demokratov dr. Kukovec se je na vso moč potrudil srbske, hrvaške in muslimanske poslance prepričati, da je slovensko ljudstvo popolnoma zadovoljno z delitvijo Slovenije in s tem, da se nje mu odvzame samouprava in avtonomija.

Grdobno, kakor navadno je bilo postopanje slovenskih samostojnežev. To Judežev duše, ki so slovensko samostojnost prodale za ministrske stolčke, podpredsedniška mesta in poslaniške službe ter razne druge dobrote denarne vrednosti, igrajo svojo izdajalsko vlogo dosledno in do zadnjega. Slovensko samostojnost so zanesli na pokopališče centralizma ter jo zagrebili in pokopali z lastnimi rokami. — Njihov zastopnik poslanec Rajar je v imenu stranke izjavil, da popolnoma sprejema predlog vlade, da se razdeli Slovenija ter da se ljubljanski oblasti pridružijo ti le štajerski skrajni brežiški, sevniški in laški. Njegov štajerski tovariš Drogenik se je po Sloveniji široko ustilil, da bo preprečil priključitev štajerskega Posavja ljubljanski oblasti, ter je v to svrhu kazal celo kopico protestov iz štajerske. Na odločilno sejo zakonodajnega pododbora pa junak Drogenik niti ni prišel.

Ze prej je iz Beograda izginil, kakor kafa.

Tretji centralistični bratec, ki je vreden obeh dveh drugih, socialnodemokratski vodja Etbin Kristan se je njima pridružil z izjavo, da je delitev Slovenije na dve pokrajini in priključitev štajerskega Posavja in premogovniškega ozemlja ljubljanski oblasti pa nična, ter da jo v glavnem sprejema kot edno zadovoljivo. Da centralista Kristana zadovoljuje taka razdelitev, radi verjamemo. Ne verjamemo pa, da bi centralistična ureditev države in ukinjenje slovenske avtonomije in samostojnosti zadovoljila slovenske delavce in nekdanje socialdemokratske volivce. Večina tistih ljudi, ki so pri volitvah v ustavotvorno skupščino glasovali za socialnodemokratske kandidate, je to storila za to, ker je verovala socialdemokratskim agitačnim gestom o republiki, svobodi in samostojnosti. Če bi se socialnodemokratska stranka pred volitvami bila pokazala taka, kakor jo dosedaj dokazujejo njena dejanja, kot centralistična in zato protislovenska in protiljudska, bi ne dobila niti polovice tistih glasov, ki so bili oddani za njene kandidate.

Pri prihodnjih volitvah pa bo slovensko ljudstvo popravilo napako, ki jo je bilo storilo 28. novembra 1920. Dalo bo socialnim demokratom isto breme, kakor demokratom in samostojnežem, tisto krepko in uničujoče breme, katero zaslužijo oni, ki so prodali pravo svoje matere.

Nekaj krivic najhujšega bremena.

(Iz govora poslanca Janeza Brodarja v narodni skupščini dne 23. februarja pri debati o dvanaštinah.)

Omejiti se hočem samo na eno točko in sicer na izdatke za vojsko. — Ti izdatki so razmeroma največji in bremena, ki nam jih naklada vzdrževanje armade, ne zahtevajo od nas le samo mrtvega denarja, ampak mnogo več: zahtevajo od naroda to, kar mu je najljubše, njegove sinove. Zato je dolžnost vsakega narodnega zastopnika, da obrne na to točko vso svojo pozornost in da nadzoruje s paznim očesom, kako se porablja o velikanske denarne svote za našo armado, in dalje, kako se postopa z njihovimi sinovi, ki služijo v vojski daleč od rojstne hiše.

Slabo postopanje z vojniki.

Prav nič ne pretiravam, ako trmam, da vsi ti stroški, ki jih mora našo ljudstvo plačevati za armado, ne bolijo tako, kakor bolijo to, ako naše ljudstvo sliši, kako krivično se postopa z našimi sinovi v vojski. Zato so se moji tovariši, kakor tudi jaz, že opeševano obrnili na g. vojnega ministra ter mu predložili razne pritožbe, kako naj bi se ne postopalo z vojniki, ako hočemo, da bodo res ljubili to našo državo tisti, ki morajo nositi težko vojaško breme in od katerih bo morebiti država še enkrat tirjala njih življenje.

Rad priznam, da smo mnogokrat videli pri merodajnih gospodih dobro voljo, da hočejo popraviti nerednosti, ki se dogajajo. Toda žalibog, v celoti moram reči, da je ostalo še mnogo nečistot in nepravilnosti, ki se dogajajo dan za dnem. Zato si dovoljujem, obrniti se danes ponovno na gospoda vojnega ministra. Obzaleujem le, da ga ni tukaj, da bi čul pritožbe, ki mi prihajajo skoraj dan za dnem, da bi tako čimprej odpravil nepravilnosti, o katerih tožijo vojniki. Dovolil bi si radi tega opozoriti ga na nekatere nedostatkosti pri ravnanju z vojniki v naši armadi, ki so v tem ali onem oziru mozu iz ljudstva bolj znane, nego samemu vojnemu ministru, ki ne more imeti toliko stika s tistimi, ki tr-

pe krivice, kakor je to mogoče meni, ki sem na deželi in tako vedno v stiku z ljudstvom. Pri tem me vodi dvojni namen. Najprej hočem koristiti narodu, od katerega sem poslan v Belgrad. Drugi razlog je, da koristim državi, ki dela danes veliko krivice našemu delu našega naroda, ki bi bil mogočna opora kržavi, če bi bil zares enako raven in od vlade upoštevan.

Če govorim o napakah, ki se dogajajo v vojski, moram razlikovati — med krivicami, ki jih dela naše vojno ministrstvo samo s svojimi povelji, in med krivicami, ki jih dela o razni častniki in podčastniki z zlorabo svoje oblasti. Pri tem pa moram red vsem naglasiti, da ne govorim o častnikih in podčastniki v slošnem. Rad priznam in pritrdim, da se nahaajo v naši armadi častniki in podčastniki, ki se veliko trudijo, da bi odpravili vse nepravilnosti in neurejenosti iz naše armade čimprej. Od teh ne govorim, pač pa o onih, kateri zlorabljajo svojo oblast.

Krivice našemu Orlu.

Začnem pri krivicah vojnega ministrstva. Tu moram predvsem omeniti zloglasno povelje vojnega ministrstva z dne 1. septembra 1921 številka 17.061, s katerim se prepoveduje vojakom, ki so člani orlovske organizacije, vsak stik z njihovo organizacijo. Ničesar mi pa ni znanega, da bi bilo vojno ministrstvo prevedalo kaj takega tudi tistim vojakom, ki so člani sokolske organizacije. Priznam, da tega ni storil sedanji gos od vojnega ministra. Tudi sem prepričan, da bi tega ne bil nikdar storil niti njegov prednik, ako bi ne vladala v naši vladi in v naših vojskih krogih tako velika nevednost in nepoučenost o razmerah v Sloveniji. Kdo izmed Srbov se potruži, da bi spoznal razmere v Sloveniji od blizu, kako stvari v resnici stoje? Kdo izmed Srbov je zmožen, štati slovenske časopise? Kaj se le, da bi jih razumeli! Jaz poznam le samo eno politično osebnost, ki se je potrudila, da spozna razmere v Sloveniji in ki jih je prišla proučevati v Slovenijo na lice meseca. To je edini gospod Stojan Protić.

Belgrajska nepoučenost o naših razmerah je naš največji sovražnik. Ta nepoučenost je zapelala tudi gospoda vojnega ministra do nekulturnega in protidržavnega čina, da je pričel dejansko preganjati orlovsko organizacijo. Ali je gospodu ministru znano, kako postopajo v tem oziru kulturne in napredne države, kakor n. pr. Francija ali Čehoslovaška? Kakor je vam znano, so lanske leto katoliške te lovalne organizacije vseh narodov priredilo veliko slavnost v Strassburgu, katere so se udeležili tudi Orli iz Slovenije ter dobili visoko odlikovanje. — Pri tej slavnosti sta bila častna predsednika predsednik francoske republike Millerand in generalisimus Foch. Na Čehoslovaškem pa se dovoljuje vojakom Orlom, ki so na domstu, da sodelujejo pri svojih organizacijah. Tako se postopa v naprednih državah.

Brez prikrievanja izjavljam, da smatramo vsako vlado kot škodljivo slovenskega naroda, ki preganja orlovsko organizacijo. Sramota je, da je vlada nasledla intrigam in spletenju od strani demokratskih in samostojnih obrekovalcev. Zakaj se vlada ni toliko potrudila, da bi bila dobila o Orlih pravilne informacije na licu mesta? Dobila bi jih bila lahko že od Srbov samih, kateri živijo v Sloveniji. Kajti mi imamo o Srbih še toliko dobrega mnenja, da mislimo, da ne derejo vsi slepo za lažmi in obrekovanji, katere troisto razni obrekovalci našega naroda.

Ker mi je znano nekoliko slučajev, da se čisto po nepotrebnem in brez kakega pravega razloga nastopa surovo proti našim fantom ki so člani orlovske organizacije, izjavljam: Če te ne

bo prenehalo, bomo mi poskrbeli, da bo imena dotičnih vojaških predstojnikov izvedela vsa slovenska javnost in da bodo tako izročeni zaničevanju našega ljudstva in vseh dobro in pošteno mislečih. Prepričani naj bodo, da stojijo za njimi velika večina slovenskega naroda. Dolžnost nas poslancev Jugoslovanskega kluba pa je, da bomo jasnno zasledovali način nastopanja vojaških oblasti proti našim vojakom in da ne bomo nikoli odnehali, dokler se pre ali slej ne odpravijo vse krivice, ki se dogajajo našim fantom. Upam in prepričan sem, da bo zmajala poštenost in pravica, ne pa laž in krivica. Upam tudi, kakor že rečeno, da bo gospod minister ukrenil vse potrebno, da se napravi temu škandaloznemu počenanju enkrat konec.

Samostojni proti branilcem slovenskih fantov.

Beograd, 23. febr. 1922.

Samostojni in demokrati iz Slovenije so se pokazali v pravi luči! — Ko je poslanec Jugoslovanskega kluba in predsednik Jugoslovanske Kmetijske zveze Janez Brodar danes v razpravi o dvanaštinah govoril o armadi in vojaštvu, so poslanci Samostojne Kmetijske stranke in bivši minister dr. Kukovec s svojim nastopom branili vlado in one, ki so krivi, da se slovenskim vojakom v kasarnah godi slabo. Značilno je, da so se naši ravno slovenski poslanci, ki so s svojimi vpadi hoteli prepričati, da ne bi skupščina in javnost zvedela za krivice, ki se godijo našim fantom. Samostojni in liberalci so s tem činom pokazali, da jim je trpljenje naših ljudi deveta briga in da so se iz strahu za vladna korita popolnoma prodali sedanji protiljudski in nasilni vladi.

Poslanec Brodar je v svojem govoru, ki je vzbudil v zbornici zanimanje, na podlagi dokazov ostro prijel vojnega ministra in celo vojaško upravo radi nerednosti, ki so se dogajale posebej v Sloveniji ob zadnji mobilizaciji meseca novembra in ob vpoklicu rekrutov ob Božiču 1921. S pismi, katere pišejo slovenski vojniki iz mnogih garnizij, je Brodar pribil številne sekature, trpljenje in preganjanja slovenskih in katoliških vojakov.

Ko je govornik govoril o šikaniranju naših Orlov, so se samostojni poslanci krohotali. Brodar jim je, sklicevaje se na znani odlok nekakega vojaškega poveljnika proti Orlom, dokazoval, da vse res napredne države, na primer Francija, podpirajo kulturne mladinske organizacije, le v Jugoslaviji se preganja one organizacije, ki hočejo mladino kulturno in uravno dvigniti.

Vojni minister je dne 22. februarja na neko interpelacijo v zbornici sam priznal, da je ob priliki vpoklica rekrutov ob Božiču in Novem letu vsled mraza na železnica in v kasarnah zbolelo nič manj nego okoli 6000 vojakov, a 300 pa jih je celo umrlo. Nek zemljoradnik je napravil medklic: „To je hujše, kot bitka pri Kumanovem“. V seji finančnega odbora dne 1. februarja je sam demokrat Mlčan Pribičević ogorčeno napadel vojaško upravo in vojno ministrstvo radi slabega postopanja z vojaštvom. Vsi pametno in trezno misleči ljudje obsojajo način, kako se danes postopa ponekod z vojniki. Le slovenski samostojni poslanci Mermolva, Majcen in drugovi so z dr. Kukovcem vred trdili, da si to Brodar in njegovi tovariši izmišljujejo. Slovenski fantje in starši, kaj pravite pa vi k temu?

Poslanci Jugoslovanskega kluba so imeli prav, ko so klicali poslancem Samostojne in demokratov: Izdajci! Mi stojimo na stališču: Če hočemo imeti dobro armado, morajo se vse kri-

vite, ki se v armadi godijo, odpraviti. To stališče je v imenu naših poslancev povdarjal poslanec Brodar.

Slovensko ljudstvo sodi samo: Ali imamo prav ali ne!

Dvanajstine in izmišljeni proračun.

V oktobru praznujemo četrto leto, odkar smo si ustvarili svojo državo, in danes, ko se bliža ta obletnica, nas obdajajo čudni občutki: kamorkoli pogledamo, bodisi na Češko, v Avstrijo, Bolgarijo, Nemčijo itd., povsod opazimo delavnost, vztrajnost, dviganje obtega blagostanja, utrjevanje denarne vrednosti; le pri nas gre vse mesto naprej — nazaj! Nesposobni in sebični državniki so privedli našo domovino do vsega pomisleka vrednega gospodarskega stanja. V Curihu plačujejo za naših 100 K komaj 1 švicarski frank in 55 santimov, inozemstvo nam prav ne zaupa in ne da za obojuno potrebnih kreditov, s parlamentom postopa vlada samovoljno, v državi valovi nezadovoljnost, korupcija in sumoželja pa sta zavzele že toliko, da ju ljudstvo ne more več prenašati.

Glavna pravica vsakega parlamenta je dovoljevanje državnih izdatkov. Te pravice si parlament ne sme pustiti nikdar vzeti. Pri nas je seveda drugače: Pašičeva vlada si je za mesec marec in april dovolila izredni kredit v znesku 76 milijonov dinarjev pri tem pa odklonila kontrolo in "radovednost" Narodne skupščine. Najzanimivejša na tej stvari pa je dejstvo, da ta vlada uporabljala ta ogromni kredit v neumestne in javnosti neznanne svrhe. Zagrebški list so odkrito pisali, da bo vlada uporabljala ta kredit za podkupovanje vplivnih nasprotnikov sedanjega režima na Hrvaškem. Tako torej! Za obnovo razdrapanih prometnih sredstev, za povzdigo narodnega gospodarstva in za omiljevanje socialne bede nimajo denarja, ker ga razmetujejo za koristolovske, temne svrhe. In pri vsem tem še se javnost čudi, odkod silna draginja, nezadovoljnost in padanje denarne vrednosti.

Jasno sliko zavoženega gospodarstva vladnih strank nam dajejo razprave v finančnem odboru Narodne skupščine. Sedaj že tičimo v zadnji polovici meseca februarja in vlada se do danes ni predložila celemu parlamentu rednega budžeta ali proračuna za l. 1922. Vsled silne nesigurnosti, v kateri se nahaja, se ni upala stopiti s proračunom pred zastopnike ljudstva. Zatekla se je k opasnemu sredstvu: k dvanajstini. Proračun, v katorkor so ga obdelovale in pretrgovale sekcije finančnega odbora, je glasom zatrdila uplivenih članov parlamenta — izmišljen, saj se je vendar ugotovilo, da ministri ne predlagajo točnih števil in natančnih podatkov. Številke se ne vemajol! Ta neovrgljiva resnica se zrcali iz odgovora žel. ministra Staniča na interpelacijo nekoga poslanca. Minister je sam priznal, da so številke, predvidene v proračunu za ministrstvo saobračaja, napačne in ne odgovarjajo resnici. — O proračunu vojnega ministra pa je izrekel najboljše sodbo poslanec demokrat Milan Pribičević, vpokojeni podpolkovnik in brat ministra Svetozarja Pribičevića, ki je rekel, da je budžet (proračun) vojnega ministra lažnjiv in izmišljen. Proračun prosvetnega ministra Pribičevića je bil ba je tako pomamljivo in površno izdelan, obenem pa tako neasen, da ga je finančni odbor v katerem sedijo večinoma zastopniki vladnih strank, vrnil vladi.

Jugoslovanski klub, ki se bori v vseh odborih proti nasilju večine, je spoznal veliko nevarnost, katera preti vsled brezglave finančne politike sedanjih vladinorcev celi naši očetnjavi. Zato je podal poslanec Vlado Puharjak v ime svojih tovarišev dne 21. t. m. v seji Narodne skupščine svojo možgano in odkritosrčno "odvoje" no mišlje je". Jugoslov. klub zahteva čimprejšnjo predložitev rednega proračuna za l. 1922. V današnjih kritičnih časih je postopanje vlade, ki se vedno globlje pogreza v proračunske provizorije (dvanajstine — dvanajsti del leta: mesečne izredne potrebe), neodpušljivo. Jugoslovanski

klub obsoja dovoljevanje dvanajstin na podlagi izmišljenega proračuna za leto 1920-21, kateri se je v dvanajstinah za januar in februar zmanjšal za celih 107 milijonov 651.031.00 dinarjev in 54 milijonov 400.025.36 K; posledica brezglavega zmanjševanja se pokazuje v dejstvu, da najvažnejša ministrstva ne morejo z dovoljimi krediti izhajati in da naknadno zahtevajo vedno več. Na ta način se kljub zagotovitvi vlade ne bo dalo prav nič prihraniti, nasprotno pa se bo moral budžet povečati. Nadale obsoja jugoslovanski klub način gospodarstva, ki se je v zadnjih mescih uveljavil v prometnem in gradbenem ministstvu. V obeh ministrih odvijajo razna dela, sklepajo pogodbe, parlament pa za vse to ni dovolil kreditov.

Posobno pozornost je jugoslovanski klub posvetil dejstvu, da se vlada glede državnih dohodkov (davkov, carin, taks in pristojbin) ne ozira na dejanske razmere in da se danes ne misli na izenačenje davkov po vsej državi. Zahteval je v imenu malih poselskih, obrtnikov in delavcev, v imenu najrevnejših slojev v Sloveniji in Dalmaciji, da se eksistenčni minimum (davka prosti del dohodkov) povisa od 4800 K vsaj na 10.000 kron. Da se ta krtvica vsaj nekoliko popravi, je potrebno, da se to izvrši že sedaj v dvanajstinah za marec in april, ker se bo v mesecu marcu vršila odmera dohodnine in bi sicer postala do letošja v lin. zakonu za l. 1922, ki določa znesek 10.000 K, brezpredmetna.

V znak protesta proti slabemu državnemu gospodarstvu, proti izžemanju in obdačevanju revnih slojev je jugoslovanski klub glasoval proti predloženim dvanajstinam. S tem je poudarila značilna sodba o dvanajstinah in izmišljenem proračunu.

Samostojni in soc.-demokrati odobrili gospodarstvo sedanje vlade.

In zopet se je pokazalo, da so zlonamerni samostojni in rdeči socialdemokrati tisti, ki vladi dovoljujejo davke in izdatke, kakor vlada hoče in vlada zahteva. V petek, 24. februarja se je vršilo v narodni skupščini glasovanje o začasnem proračunu ali dvanajstinah za marec in april. Jugoslovanski klub, v katerem so poslanci Kmetijske zveze ozir. Slov. ljudske stranke je po svojih govornikih: Gosarju, Skušlju in Brodarju izjavil, da ne more glasovati za dvanajstine, ker sedanja vlada sploh pametno vladati in gospodariti ne zna. Isto so izjavili tudi zemljoradniki, socialni demokratje, republikanci in narodni socialisti. Če bi vsi ti poslanci pred glasovanjem za pustili zborovalno dvorano, bi bilo na vzhodih premalo poslancev in — vlada bi dobila broc. S tem bi v tej seji tudi padle dvanajstine. Tak padeo pomeni nezaupke vladi.

In kaj se je zgodilo. Samostojni in rdečkarji so ostali v dvorani in so glasovali za vladni predlog, t. j. za poročanje in izterjevanje ogromnih davčnih bremen in za razmetavanje milijard in milijonov. V domovini vpijejo Mermolja, Drolenk, Golouh, Kristan in drugi, da oni niso za nove in visoke davke, da niso krivi slabega vladnega gospodarstva, a v Beogradu, — kjer se odločuje, pa glasujejo za vsak vladin predlog, oziroma socialni demokrati s svojo navzočnostjo pripomorejo do sklepnosti.

Z glasovanjem za začasni proračun so samostojni odobrili vladno gospodarstvo, odobrili, da se sme naprej gultiti kmeti z neprimerno zvišanimi davki, da se sme na reji postarati navadi izmetavati milijarde za vojaštvo, a da se za srednje in nižje stanove nima sredstev za zboljšanje položaja. Ministrom so dovolili plače nad 800.000 K vsakemu letu. Samostojni in socialisti so s svojim glasovanjem in navzočnostjo v zbornici odobrili politiko sedanje vlade, ki je kriva, da vrednost našega denarja vsak dan grozno pada. Te stranke so s krivice, da e vsled padea naše valute draginja vedno huša in huša. Ministrom, generalom, visokim uradnikom se dajejo stoškovne plače, kmet, delavec, obrtnik, srednji in nižji državni nastavljenici pa s svojimi družinami vred

vsled razmer, ki vlada o pri nas, ter vsled dragine obupava.

In za tako vlado, za tako čedno gospodarstvo gredo poslanci Samostojne in socialdemokratske stranke čez drn in strn.

Ko bodo agenti teh dveh strank za pet prišli med naše ljudstvo, jih nazenite, kakor zaslužijo.

Poslanci Slov. ljudske stranke so v znak ostrega protesta proti slabemu gospodarstvu, velikim davkom in proti zapostavljanu Slovencev in krivic, ki se nam godijo od strani vlade, zapustili dvorano. Isto so storili tudi srbski kmetje.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Pred par dnevi je vlada predložila finančnemu odboru zakonski predlog o odgoditvi trg. skih izplačil v inozemstvu. Ta predlog je vlada zasnovala na pritisk raznih teografskih velekapitalistov, bankirjev in trgovcev, ki so v inozemstvu svojčas nakupili velike količine raznega blaga, katerega plačila ne plačal. Vsled silnega padanja naše denarne vrednosti — v Curihu plačujejo za 100 naših kron 1 švicarski frank in 55 santimov — in naraščanja vrednosti inozemskih valut so prišli o neje i špekulanti v steno zagato. Sedaj ne morejo brez izgube izplačati svojih dolgov in zato so se zatekli k li ančnemu ministru dr. Kušanovcu (demokratu), kateri jim je priskočil z omenjenim zakonom na pomoč. Odloga je plačil v inozemstvu ako je odredeno s posebnim zakonom, imenujemo moratorij. Vlada, ki je z moratorijem zaščitila par veržnikov in kapitalistov, je državo s tem silo oškodovala. Vrednost dolarja bo zopet padla, ker inozemstvo upravičeno ne more več zaupati našim trgovskim krogom. Zakonski predlog o moratoriju je finančni odbor že izročil narodni skupščini. Kljub temu, da so vse gospodarske ustanove v Sloveniji in dejoma na Hrvaškem odločno zavrnile vladno nakano, ni upanja, da bi večina narodne skupščine zakon o moratoriju odklonila. Za nadaljno padanje denarne vrednosti in rastočo draginjo je sodegovoren tudi g. minister Pucelj, ker je vlada, ktero podpira njegova stranka, predložila parlamentu ta neumestni zakonski predlog.

Italija: Po dolgotrajnih pogajanjih med posameznimi parlamentarnimi skupinami je vendarle prišlo do sestave nove vlade. Novi ministrski predsednik je Facta. Vlado so sestavili narodni demokrati in popolari (to je italijanska ljudska stranka).

Nemčija: Iz Pariza poročajo, da je Nemčija plačala dne 27. februarja peti obrok vojne odškodnine v znesku 31 milijard zlatih mark.

Madžarska: Na Madžarskem se vrši o mrzlične priprave za volitve v narodno skupščino. Volilni zakon je sprejet in objavljen. Po vsej deželi se vršijo politični shodi vladnih strank, ki hoče voditi zmerno politiko. Shodi mečijo takozvani „probujači se Madžari“, neke fašistovske tolpe, katerim smrdi samoodločba ljudstva.

Izobraževalni tečaji

mariborskega okrožja SKSZ se vršijo po sledečem redu:

1. Za dekanijo Dravsko polje v Hoča h dne 6. marca ob 11. uri dopoldne.
2. Za dekanijo Jarenina v Sent Jurju dne 8. marca ob 10. uri dopoldne.
3. Za dekanijo Ptuj v Ptuj u dne 13. marca ob 10. uri dopoldne.
4. Za dekanijo Slov. Bistrica v Slov. Bistrici dne 9. marca ob 10. uri dopoldne.
5. Za dekanijo Velika Nedelja pri Veliki Nedelji dne 16. marca ob 10. uri dopoldne.
6. Za dekanijo Maribor desni breg Drave v Rušah dne 22. marca, ob 10 uri dopoldne.
7. Za dekanijo Zavrče v Zavrčah dne 27. marca ob 11. uri dopoldne.
8. Za dekanijo Marenberk v Marenberku dne 15. marca ob 10. uri dopoldne.

Vabljeni so vsi odborniki izobraževalnih društev, Mladeniskih zvez in urlovskih odsekov itd.

Gospodarstvo.

Iz seje odbora Kmetijske družbe. Predsednik je oročal, da se v Beogradu napravila v ministrih zopet velika neumnost. Sodi, ki pride o iz Nemške Avstrije ali iz Čehoslovaške k našim vinogradnikom, bi se morali še ori nas na novo cementirati. S to naredbo bi se seveda uničila vsa trgovina z vinom. Ministrstvo se je naprosilo, da to naredbo ukine, ker je bedasta. Ministrstvo se je sicer hudo zavarovalo proti izrazu „bedast“, toda ukrenilo ni ničesar.

Kako lepo skrbi samostojni ministri za nas Slovence. Kmetijska družba je že ponovno zahtevala od ministrstva, da dobi 20 vagonov jare pšenice za Slovenijo. Ministrstvo je res kuzilo 100 vagonov jare pšenice na Češkem, toda od teh je dobimo v Slovenijo le 5 vagonov. 1 vagon bodo razdelili zastonj, 4 pa po znižani ceni. Govorili se bomo pozne o ne-ristranski razdelitvi tega semena.

Samostojneži na vladi lepo skrivajo za kmeta! Kmetijska družba za Slovenijo je prosila ministrstvo za olajšave glede tarif na železnici za kmetijske pridelke. Prošnja se je zavrnila, ker demokr. sko-samostojni ministri nimajo srca za kmetijstvo, pač pa ponuajo sami olajšave pri voznih raznih sokolskim društvom.

Demokratsko-samostojna vlada nima srca za našega kmeta. Na poziv odbornikov Kmetijske družbe je družba vložila prošnjo na ministrstvo po poplivi, v katerem vlada samostojni mesar Pucelj, da bi dobili živinore, ci od mono olse u rave živalsko sol jo znižani ceni. Ministrstvo gov. Pucela je javilo, da se prošnja ne ugotu. Kar je torej za kmeta dobrega, se ničesar ne ustreže. Korupcija se vrši le za stranko.

Kje so sedaj gg. Mermolja, Urek in Drolenk? Pred volitvami so oči ubljali samostojni kmetom sveta nebesa. Sedaj so na vladi in odločujejo o usodi kmeta in jim ničesar ne pomagajo. Kmetijska družba se je obrnila na poljedelsko ministrstvo s prošnjo za večje podore za plemenske bike, mermjasce itd. Vse odkloneno. Slovenski kmetje se zahvaljujejo samostojnežem za nadaljno zasto, sfo.

Kmetje! Cujte in strmite! V proračun e ostavljenih za govedore le samo 80.000 K za varstvo koristnih ptic pa 180.000 K. Kako bodo uporabili teh 180.000 K za varstvo ptic, še ne vemo. Slišali smo na da hočejo nastaviti par samostojnih agentov, ki bodo lovili ptičekaline.

Važnejši kmetijski opravki v marcu.

Poljedelstvo.

Vozovi, plugi, brane itd. se pregledajo, vsi poškodovani deli se da opopravi. Deteljišča prebrnati. V tudi travnike, ker je mnogo mahu. Zelo dobro za uničenje mahu je umetni gnoj: kanit in kostna moka. V težki zemlji se dobro vrasčeno žito prebrana, v lahki se jovala z valari. Krnine in mravljičniki jo travnikih se razkopajo. Pri ugodnem vremenu se začne od srede mesca napreže se ati oves in poletno žito: nje za okopavne se nagnijo in preorjejo.

Vinarstvo.

Splošna rez v vinogradu. Trsje se esnaži od stare skorje. Ovi nasadi se ta mesec pri ugodnem vremenu že razsadijo, če ne, se pa vinograd vsaj izkolči, po reji pa zemlja zravnata (la nira). Začne se tudi s pomladansko kopjo v vinogradu.

Kletarstvo.

Priprava sodov za drugo pretakanje, zračenje kleti.

Sadjarstvo.

Začetkom mesca se režejo še cepki. Ovitka grevesca se koncem mesca odvie o. stara skorja, mah in lišaji se ostržejo. Dreve se snaži fer redči se v tem mesecu.

Vrtnarstvo.

Priprava gred za spomladansko saditev, se e se salata, šinača, zela, v to le grede tudi kumare.